

Naar school in **Vlaanderen**

Steeds meer Nederlandse ouders kiezen voor een school in België. In tien jaar tijd is het aantal Nederlandse leerlingen op Vlaamse scholen (zowel primair als voortgezet onderwijs) met ongeveer 40 procent gestegen tot 7055 afgelopen schooljaar.

Het Gitok in Kalmthout heeft enkele tientallen leerlingen uit Nederland. De afkorting Gitok staat voor Gemeentelijk instituut technisch onderwijs Kalmthout. De grote campus van deze school voor voortgezet onderwijs ligt verscholen in het groen op slechts enkele kilometers van de Nederlandse grens. Vanuit Roosendaal is het een kwartiertje met de trein. De grote campus is het terrein van de bijna 750 leerlingen van 14 tot 19 jaar van de tweedegraadsopleiding. De bijna 250 eerstegraadsleerlingen van 12 tot 14 jaar zitten op een andere locatie vlakbij. Het zijn bijna allemaal jongens.

Het technische karakter van Gitok doet vermoeden dat de school vergelijkbaar is met een Nederlandse vmbo-school, maar een deel van de leerlingen volgt hier technisch onderwijs dat voorbereidt op hbo-niveau of de universiteit. De school valt onder wat in Nederland openbaar onderwijs heet. Uit de naam is al af te leiden dat de inrichtende macht, zoals dat in België heet, de gemeente Kalmthout is. In Vlaanderen kan het openbaar onderwijs ook onder de provincie of de Vlaamse gemeenschap vallen.

Minder werkdruk, kleinere klassen

Directeur Kathy Vincent ziet een duidelijke

belangstelling van Nederlandse ouders voor haar school. Het gaat om enkele tientallen leerlingen, van wie een deel uit gemengde Nederlandse-Vlaamse gezinnen komt. Het aantal neemt volgens haar 'lichtjes' toe.

Wat van positieve invloed kan zijn op de keuze van Nederlandse ouders voor voortgezet onderwijs in België, is dat leraren in Vlaanderen een minder zware lessentaak hebben dan in Nederland. Ze hebben dus meer tijd om hun lessen voor te bereiden, wat de conclusie zou kunnen rechtvaardigen dat de werkdruk lager is, hetgeen ten goede kan komen aan de kwaliteit van het onderwijs. Vincent vertelt dat een leraar in Vlaanderen op voltijdsbasis 20 tot 21 uur lesgeeft, terwijl dat in Nederland 25 uur is.

Bovendien is de gemiddelde klas in Vlaanderen kleiner dan in Nederland. Overvolle lokalen met 30 leerlingen of meer, in het Nederlandse voortgezet onderwijs weliswaar een uitzondering maar niet geheel ongebruikelijk, zijn in Vlaanderen simpelweg verboden. 'Zijn er zulke grote klassen in Nederland? Daar verbaas ik mij over. De splitsingsnorm ligt bij ons op 26 leerlingen. Als je daarboven gaat zitten, heb je echt een probleem. Dan krijg je ook last met de vakbonden.' Daar komt bij dat er op de campus van Gitok, dat vergeleken met de omvang van Nederlandse scholen een bescheiden aantal leerlingen telt, een zeer ruime

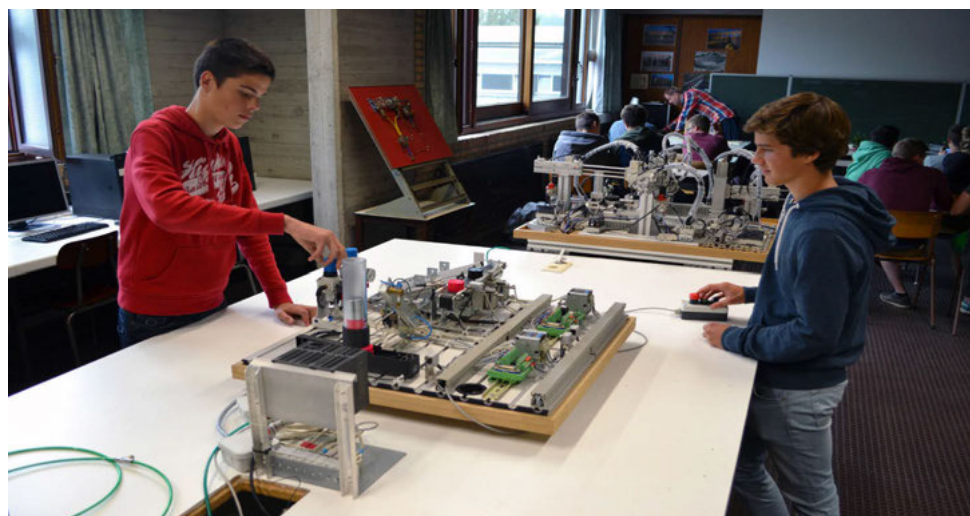

'Zijn er zulke grote klassen in Nederland?'

keuze van verschillende specialisaties technisch onderwijs is, variërend van onder meer hout- en metaalbewerking en autotechniek tot sanitair, elektronica en petrochemie. Die laatste keuzemogelijkheid hangt samen met de nabijheid van de chemische industrie van Antwerpen. De kleinste 'luikjes', zoals Vincent de specialisaties noemt, hebben maar 15 leerlingen. 'Hiervoor hadden sommige luikjes maar zeven leerlingen, maar dat was niet meer te betalen.' Vanwege de grote diversiteit aan specialisaties zijn er veel verschillende praktijkruimten, waarvoor bepaald niet is beknipt op apparatuur en vierkante meters.

Stil in de rij staan

Echt anders in Vlaanderen is de in Nederlandse ogen bijna militaire discipline die hier volgens Vincent vanaf het begin erin gedrukt wordt. Dat weerspiegelt zich onder meer in de sterk hiërarchische verhouding tussen leerling en leraar, die hier nog echt een meneer of mevrouw is. In Nederland komt het tegenwoordig ook nog maar zelden voor, maar in Vlaanderen is het altijd volstrekt ongebruikelijk geweest dat leerlingen hun leraren bij de voornaam noemen. Als de directeur of adjunct-directeur de klas binnenkomt, moet iedereen gaan staan. Leerlingen moeten in de rij wachten totdat de leraar toestemming geeft om het lokaal in te gaan. Ook aan het einde

van de les moet dat. Pas als er volstrekte stilte heerst, mogen ze naar buiten. Nederlandse leerlingen hebben hier in het begin moeite mee, vertelt Vincent. 'Ik wil niet zeggen dat ze een grote mond hebben als ze hier binnenkomen, want dat vind ik zo onaardig klinken, maar in Nederland zijn jongeren assertiever en openlijk kritischer dan bij ons. Dat kan op ons Vlamingen wel eens overkomen als bot. Wij zijn over het algemeen minder uitgesproken, pakken het liever met fluwelen handschoentjes aan. Dus als Nederlandse kinderen hier op school komen en weer in de rij moeten staan en stil moeten zijn, kan dat moeilijk voor ze zijn. Maar dat went wel snel, hoor.'

Tournevis, embrayage en pompbak

Een ander punt is dat Nederlandse leerlingen de Belgische geschiedenis en topografie nauwelijks kennen en dat ze geen woord Frans spreken. 'Vooraf in de techniek worden veel Franse woorden gebruikt. Een schroevendraaier is op school uiteraard altijd gewoon een schroevendraaier, maar kan op een stageplaats ook een tournevis

heten. Hetzelfde bij de koppeling van een auto. In garages bij ons in Vlaanderen wordt vaak het woord embrayage gebruikt. Er zijn ook typisch Vlaamse woorden die jullie niet kennen. Wat in Nederland, geloof ik, een wasbak heet, dat noemen wij in Vlaanderen een pompbak. Maar ook daar wennen ze snel aan.' <

'Betere structuur'

De Vlaamse omroep VRT heeft in het televisiejournaal op 1 september jongstleden aandacht besteed aan de toename van het aantal Nederlandse leerlingen in het Vlaamse onderwijs. De VRT nam hiervoor een kijkje bij Gitok. De Nederlandse leerling Yannick van Aerden vertelt in de uitzending dat op de school in Kalmthout 'een veel betere structuur' is. Volgens Delvin Smith is het technisch onderwijs er beter dan in Nederland. Het item 'Nederlandse leerlingen vallen voor kwaliteit Vlaams onderwijs' staat op www.deredactie.be.